2311-0025-1

16.2.95

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE PORTANT EXTENSION DU CLASSEMENT COMME MONUMENT A LA TOTALITE DE L'HABITATION DU DR. LEY ET COMME SITE DE SES ABORDS, SIS AVENUE DU PRINCE D'ORANGE N°200 A UCCLE.

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING HOUDENDE UITBREIDING VAN DE BESCHERMING ALS MONUMENT TOT DE TOTALITEIT VAN DE WONING VAN DOKTER LEY EN ALS LANDSCHAP VAN HAAR ONMIDDELLIJKE OMGEVING, GELEGEN PRINS VAN ORANJELAAN, 200 TE UKKEL.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 22 et 23;

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid de artikels 22 en 23;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 25 mars 1993 décidant d'ouvrir la procédure d'extension du classement comme monument à la totalité de l'habitation du Dr. Ley et comme site de ses abords, sis avenue du Prince d'Orange n°200 à Uccle.

Gelet op het besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 25 mars 1993 houdende rangschikking als monument van de totaliteit van de woning van dokter Ley en als landschap van haar directe omgeving, gelegen Prins van Oranjelaan, 200 te Ukkel.

Vu la proposition de la section autonome bruxelloise de la Commission Royale des Monuments et des Sites émis le 19 août 1992;

Gelet op het voorstel van Brusselse autonome sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen uitgebracht op 19 augustus 1992;

Vu l'avis de l'Inspecteur des Finances émis le 07 FEV. 1995;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën uitgebracht op 07 FEV. 1995

Vu l'avis de la Députation Permanente du Conseil de la Province de Brabant donné le 18 novembre 1993;

Gelet op het advies van de Bestendige Deputatie van de Provincieraad van Brabant uitgebracht op 18 november 1993;

Vu l'avis favorable du Collège des Bourgmestre et Echevins de Uccle émis le 9 novembre 1993;

Gelet op het gunstig advies van het College van Burgemeester en Schepenen van Ukkel uitgebracht op 9 november 1993;

Considérant que le propriétaire du bien a transmis ses observations le 10 octobre 1993 et qu'il ne s'oppose pas au classement;

Vu l'avis de la Commission royale des Monument et des Sites en date du 2 février 1994;

Sur proposition du Ministre de la Région de Bruxelles-Capitale ayant les Monuments et les Sites dans ses attributions;

Après en avoir délibéré,

A R R E T E :

Article 1. - Conformément aux dispositions des articles 22 et 23 de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, et en raison de sa valeur artistique, esthétique et historique, précisée dans la notice annexée au présent arrêté, est classé comme monument la totalité de l'habitation du Dr. Ley et comme site de ses abords, sis avenue du Prince d'Orange n°200 à Uccle, connu au cadastre de Uccle, 4ème division, section H, parcelles 56/2 ^{b22} et 56/2 ^{a22}.

La délimitation du site ci-dessus est reprise sur le plan annexé au présent arrêté.

Article 2. - La zone de protection relative au site décrit ci-dessus comprend les voiries, parties de voiries, ainsi que l'ensemble des parcelles ou parties de parcelles reprises dans le périmètre délimité sur le plan joint au présent arrêté.

Overwegende dat de eigenaar van het goed zijn bemerkingen op 10 oktober 1993 heeft overgemaakt en dat hij zich niet tegen de bescherming verzet;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 2 februari 1994;

Op voorstel van de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met Monumenten en Landschappen;

Na beraadslaging,

B E S L U I T :

Artikel 1. - Overeenkomstig de bepalingen van de artikels 22 en 23 van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, en omwille van haar artistieke, esthetische en historische waarde, zoals nader bepaald in de nota bijgevoegd aan het besluit, wordt beschermd als monument de totaliteit van de woning van Dr. Ley en als landschap haar onmiddelijke omgeving en bekend ten kadaster te Ukkel, 4de afdeling, sectie H, percelen 56/2 ^{b22} en 56/2 ^{a22}.

De afbakening van het hierboven vermeld landschap wordt aangeduid op het plan bijgevoegd aan dit besluit.

Artikel 2. - De vrijwaringszone met betrekking tot het hierboven vermelde landschap omvat de wegenis, gedeelten van wegenissen evenals het geheel van de percelen of gedeelten van de percelen opgenomen in de omtrek, afgebakend op het plan in bijlage van dit besluit.

Article 3.- Les conditions particulières de conservation sont les suivantes :

a) L'utilisation, l'entreposage ou la fabrication de substances nocives au développement et à la croissance des plantations, de la faune et de la flore ou nuisibles à la qualité des eaux sont prohibées.

b) La pose de panneaux publicitaires est interdite.

c) L'allumage de feux est interdit sous les arbres.

d) Toute installation quelconque, en ce compris les roulottes et caravanes (à l'exception des cabanes de chantiers ou lors de manifestations culturelles temporaires), est prohibée.

e) Le dépôt et le stockage de matériaux, débris, détritus et déchets de toute nature sont prohibés.

f) Toute nouvelle construction est interdite.

g) L'entretien normal des arbres (enlèvement des branches mortes, cassées, soins aux plaies) est obligatoire.

h) L'utilisation des arbres à des fins de support publicitaire ou de ligne électrique est interdite.

Artikel 3.- De bijzondere behoudsvoorwaarden zijn de volgende :

a) Het gebruik, de opslag of de aanmaak van stoffen die schadelijk kunnen zijn voor de ontwikkeling en de groei van de aanplantingen, de fauna en de flora of voor de kwaliteit van het water, zijn verboden.

b) Het plaatsen van reclameborden is verboden.

c) Het aansteken van vuur onder de bomen is verboden.

d) De plaatsing van eender welke installatie, waaronder woonwagens en caravans (met uitzondering van de plaatsing van werkhuisjes of het plaatsen van tijdelijke uitrustingen voor culturele happenings), is verboden.

e) De opslag en bewaring van materialen, het storten van huisafval, vuilnis en afval van eender welke aard, is verboden.

f) Elke nieuwe constructie is verboden.

g) Het gewoon onderhoud van de bomen (het verwijderen van dode of gebroken takken; het verzorgen van beschadigde plekken) is verplicht.

h) Het is verboden de bomen te gebruiken om er reclameborden of elektriciteitslijnen aan op te hangen.

j) Le stationnement des véhicules se fait exclusivement dans les endroits réservés à cette fin.

j) Het parkeren van voertuigen mag enkel op de plaatsen die daarvoor bestemd zijn.

Bruxelles, le 16/2/95.

Brussel, 16/2/95.

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Charles PIÉQUE

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijk Regering, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

Didier GOSUIN.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE PORTANT EXTENSION DU CLASSEMENT COMME MONUMENT A LA TOTALITE DE L'HABITATION DU DR. LEY ET COMME SITE DE SES ABORDS, SIS AVENUE DU PRINCE D'ORANGE N°200 A UCCLE.

DESCRIPTION SOMMAIRE ET JUSTIFICATION DE L'INTERET SELON L'ARTICLE 2, §1er DE L'ORDONNANCE DU 4 MARS 1993.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 16/2/95.

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Charles PICQUE

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

Didier GOSUIN

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING HOUDENDE RANGSCHIKKING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN DE WONING VAN DOKTER LEY EN ALS LANDSCHAP VAN HAAR DIRECTE OMGEVING, GELEGEN PRINS VAN ORANJELAAN, 200 TE UKKEL.

BEKNOPTE BESCHRIJVING EN MOTIVERING VAN HET BELANG VOLGENS ARTIKEL 2, 1ste § VAN DE ORDONNANTIE VAN 4 MAART 1993.

Gezien om bij het besluit van 16/2/95. gevoegd te worden.

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijk Regering, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

PROPOSITION DE CLASSEMENT

Dénomination : Habitation du Dr. Ley. et son jardin

Localisation : Avenue du Prince d'Orange, 200 -

Commune : Uccle

Superficie approximative : 21 ares

Description sommaire :

Intérêt artistique, historique et esthétique

Quand L.H. De Koninck entreprend la construction de cette grande villa, sa notoriété est bien établie à Bruxelles : il compte déjà à son actif une dizaine de villas et de petits immeubles cubistes. Il enseigne, depuis 1929, à l'Ecole d'avant-garde de la Cambre. Le docteur Ley quant à lui appartient à cette bourgeoisie intellectuelle et progressiste de l'entre-deux-guerres, curieuse des avant-gardes artistiques européennes; professeur à l'Université Libre de Bruxelles, ce médecin psychiatre était correspondant de Freud et ami de Emile Vandervelde.
Sa fille Madeleine Ley (1901-1981) était écrivain; elle fut entre autres auteur du roman "Olivia", publié chez Gallimard en 1936; le Prix Victor Rossel lui fut décerné à Bruxelles en 1939 pour un recueil de nouvelles.

L'aisance de ce client explique sans doute le développement spectaculaire donné par De Koninck à cette construction domestique, développement accentué d'ailleurs par la topographie du site : la villa est accessible à partir de la rue par un long escalier à deux volées, artifice scénographique qui contribue, avec le garage et le soubassement, à magnifier un programme d'habitation somme toute conventionnel.

La villa du Dr Ley est probablement l'oeuvre la plus corbuséenne de De Koninck. Son travail jusque là s'était démarqué de celui du célèbre architecte français : plus praticien que théoricien, De Koninck a toujours placé l'exigence technique et la rationalité constructive au centre de ses préoccupations et adopté des solutions techniques relevant même de l'architecture traditionnelle, comme le soubassement en briques par exemple. Dans cette villa, tradition et influence corbuséenne se conjuguent avec des éléments du vocabulaire personnel de l'architecte comme la rotonde vitrée qui jouxte l'entrée, déjà expérimentée dans la maison du collectionneur Dotremont (1931).

En plus de ses qualités d'architecte et de constructeur, De Koninck était aussi un dessinateur et un coloriste de talent. Dans toutes ses villas, le choix des différents matériaux correspondait, entre autres, à cette volonté de polychromie. Pour la villa du docteur Ley, il prévoit un soubassement en briques ocre, les étages supérieurs étant couverts d'un enduit à base de grenailles de verre à dominante rose; les pilotis en béton sont peints en noir comme le couvre-mur qui ceinture le toit-terrasse. A la demande du propriétaire, les châssis furent peints en rouge vermillon de Chine, mais le résultat fut déplorable dans les vertes futailles de l'environnement. L'architecte composa alors un ton rouge bordeaux, parfaitement complémentaire de la tonalité de la végétation environnante, par un mélange de cinq pigments différents.

De Koninck choisit de peindre les châssis en trois tons : le rouge bordeaux pour les parties dormantes, un gris clair pour les parties ouvrantes et, enfin, un gris soutenus pur les parties biseaux de mastic.

En ce qui concerne les ouvrages extérieurs, ceux-ci sont essentiellement constitués par la grille d'entrée, un garage souterrain et un long escalier en plusieurs volées conduisant au niveau du rez de la villa. L'escalier est constitué d'éléments de béton lavé. Il est entouré, par endroits, d'éléments de maçonnerie reprenant les matériaux de soubassement de la villa. Les ferronneries sont du type courant chez De Koninck, constituées de tubes. L'ensemble constitue un tout intégrant avec la conception de la villa.

Le jardin a vraisemblablement été déboisé durant la première guerre mondiale pour être progressivement recolonisé par une végétation secondaire de sol relativement acide. En 1935, il semblerait que le jardin avait l'aspect d'une lande à bruyères et à myrtilles parsemée de jeunes bouleaux et de chênes. C'est à cette époque que le Docteur Ley fit appel à l'architecte-paysagiste Jules Buyssens. Celui-ci proposa un plan d'aménagement qui ne fut jamais réalisé. Le jardin se présente actuellement comme un tailli clairsemé sous fûtaie.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier :

cette habitation est l'une des oeuvres les plus marquantes de l'architecte De Koninck et probablement la plus corbuséenne;

l'intérêt scientifique et esthétique de cette habitation et son jardin est dû à la présence d'une végétation naturelle en harmonie avec la villa;

la valeur de témoin historique du lieu est très grande car il s'agit du jardin d'une des plus belles réalisations de l'architecte De Koninck;

ce site est, par sa complémentarité avec les espaces verts voisins, un élément essentiel à la conservation et à l'amélioration du maillage écologique de la ville.

VOORSTEL TOT BESCHERMING

Benaming : Woning van Dr. Ley en zijn tuin

Ligging : Prins van Oranjelaan 200

Gemeente : Ukkel

Oppervlakte : 21 a

Beknopte beschrijving:

Artistiek, historisch en esthetisch belang

Wanneer L.H. De Koninck de bouw van deze grote villa begint, geniet hij al van een grote bekendheid in Brussel: hij heeft al een tiental villa's op zijn actief evenals een aantal kleine kubistische gebouwen en onderwijst sinds 1929 aan de avant-garde school van Ter Kameren. Dokter Ley van zijn kant behoort tot de intellectuele en progressieve burgerij van het interbellum, die nieuwsgierig uitkijkt naar de artistieke Europese avant-garde; deze geneesheer-psychiater was professor aan de Vrije Universiteit van Brussel (ULB), correspondeert met Freud en is vriend van Emile Vandervelde.
Zijn dochter Madeleine Ley (1901-1981) was schrijfster en onder meer auteur van de roman "Olivia" die bij Gallimard werd uitgegeven in 1936, en in 1939 werd ze gelauwerd met de Victor Rosselprijs te Brussel voor haar bundel novelle.

De middelen waarover deze klant beschikte verklaart waarschijnlijk de opvallende ontwikkeling die De Koninck aan de bouw van dit woonhuis heeft gegeven, dat trouwens door de topografie van de plaats werd versterkt: de villa is toegankelijk vanaf de straat via een tweedelige trap, scenografische kunstgreep die er met de garage en de onderbouw toe bijdraagt het woonprogramma dat op zich erg conventioneel is te versterken.

De villa van Dr. Ley is waarschijnlijk het meest "Corbusiaanse" werk van De Koninck. Zijn werk had zich tot dan nogal gedistantieerd van het werk van de beroemde Franse architect. De Koninck die veeleer een man van de praktijk dan wel van de theorie was had steeds de technische vereisten en het opbouwende rationele als centraal punt van zijn bekommernissen beschouwd en maakt gebruik van technische oplossingen die zelfs uit de traditionele architectuur komen zoals deze onderbouw van baksteen bijvoorbeeld. In deze villa komen traditie en "Corbusiaanse" invloeden samen en worden vervolledigd met een persoonlijk vocabularium van de architect zoals de glazen rotonde die aan de ingang te vinden is, een element dat reeds werd uitgetest in het huis van de verzamelaar Dotremont (1931).

Naast zijn kwaliteiten van architect en bouwer was De Koninck ook een talentrijke tekenaar en kolorist. In al zijn villa's kwam de keuze van de verschillende materialen overeen met deze drang naar polychromie. Voor de villa van Dokter Ley bijvoorbeeld voorziet hij een onderbouw van okerkleurige bakstenen, de bovenliggende verdiepingen werden bepleisterd op basis van glaskorrel met een roze boventoon; de betonnen pilaren werden zwart geschilderd zoals de muurbedekking die het dakterras omgeeft. Op vraag van de eigenaar werden de ramen in het Chinees vermiljoenrood geschilderd, maar het resultaat was eerder bedroevend in deze groene haagomgeving. De architect stelde dan een bordeaux-rode kleur samen, bestaande uit vijf verschillende pigmenten, die perfect de kleur van de omliggende plantengroei aanvulde.

De Koninck opteerde ervoor om de ramen in drie verschillende tinten te schilderen: bordeaux-rood voor de dominerende gedeelten, lichtgrijs voor de opengaande delen en een wat donkerder grijs voor de schuine stopverfgedeelten.

Wat het buitenwerk betreft zijn deze voornamelijk samengesteld uit de ingangshek, een ondergrondse garage en een lange trap in verschillende delen die naar het gelijkvloerse van de villa voeren. De trapelementen zijn van gewassen beton. Op enkele plaats wordt de trap afgeboord met elementen van metselwerk die het materiaal van de onderbouw overnemen. Het smeedwerk zijn zoals gebruikelijk bij De Koninck en worden uit tubes gevormd. Het geheel vormt een geheel dat zich in het ontwerp van de villa integreert.

De tuin is vermoedelijk ontbost geweest tijden de eerste wereldoorlog om vervolgens opnieuw ingenomen te worden door een secondaire vegetatie op een relatief zuur bodem. In 1935, had de tuin naar het schijnt het aspect van een heide- en bosbessenveld met hier en daar jonge berken en eiken. Het is in die periode dat Dokter Ley beroep deed op tuinarchitect Jules Buyssens. Deze maakte een aanlegplan dat nooit werd uitgevoerd. De tuin is vandaag een dun kreupelbos onder hoogstammige bomen.

Belang van het goed volgens artikel 2, paragraaf 1, bepaald in de Ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed.

deze woning is één van de opvallendste realisaties van architect De Koning en tevens een werk dat sterk geïnspireerd is op de esthetiek van Le Corbusier;

het wetenschappelijk en esthetisch belang van deze tuin komt van de aanwezigheid van een natuurlijke plantengroei in harmonie met de villa;

de historische waarde als getuige van de plek is zeer groot want het gaat om een tuin die een van de mooiste realisaties was van architect De Koninck;

deze plaats is door zijn aanvullend karakter van de groene omliggende zones, een essentieel element voor de bescherming en voor de verbetering van de netvorming van de stad.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE PORTANT EXTENSION DU CLASSEMENT COMME MONUMENT A LA TOTALITE DE L'HABITATION DU DR. LEY ET COMME SITE DE SES ABORDS, SIS AVENUE DU PRINCE D'ORANGE N°200 A UCCLE.

DELIMITATION DU SITE ET DE SA ZONE DE PROTECTION

Vu pour être annexé à l'arrêté du 16/2/95.

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Charles PICQUE

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

Didier GOSUIN.

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING HOUDENDE RANGSCHIKKING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN DE WONING VAN DOKTER LEY EN ALS LANDSCHAP VAN HAAR DIRECTE OMGEVING, GELEGEN PRINS VAN ORANJELAAN, 200 TE UKKEL.

AFBAKENING VAN HET LANDSCHAP EN ZIJN VRIJWARINGSZONE

Gezien om bij het besluit van 16/2/95 gevoegd te worden.

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijk Regering, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

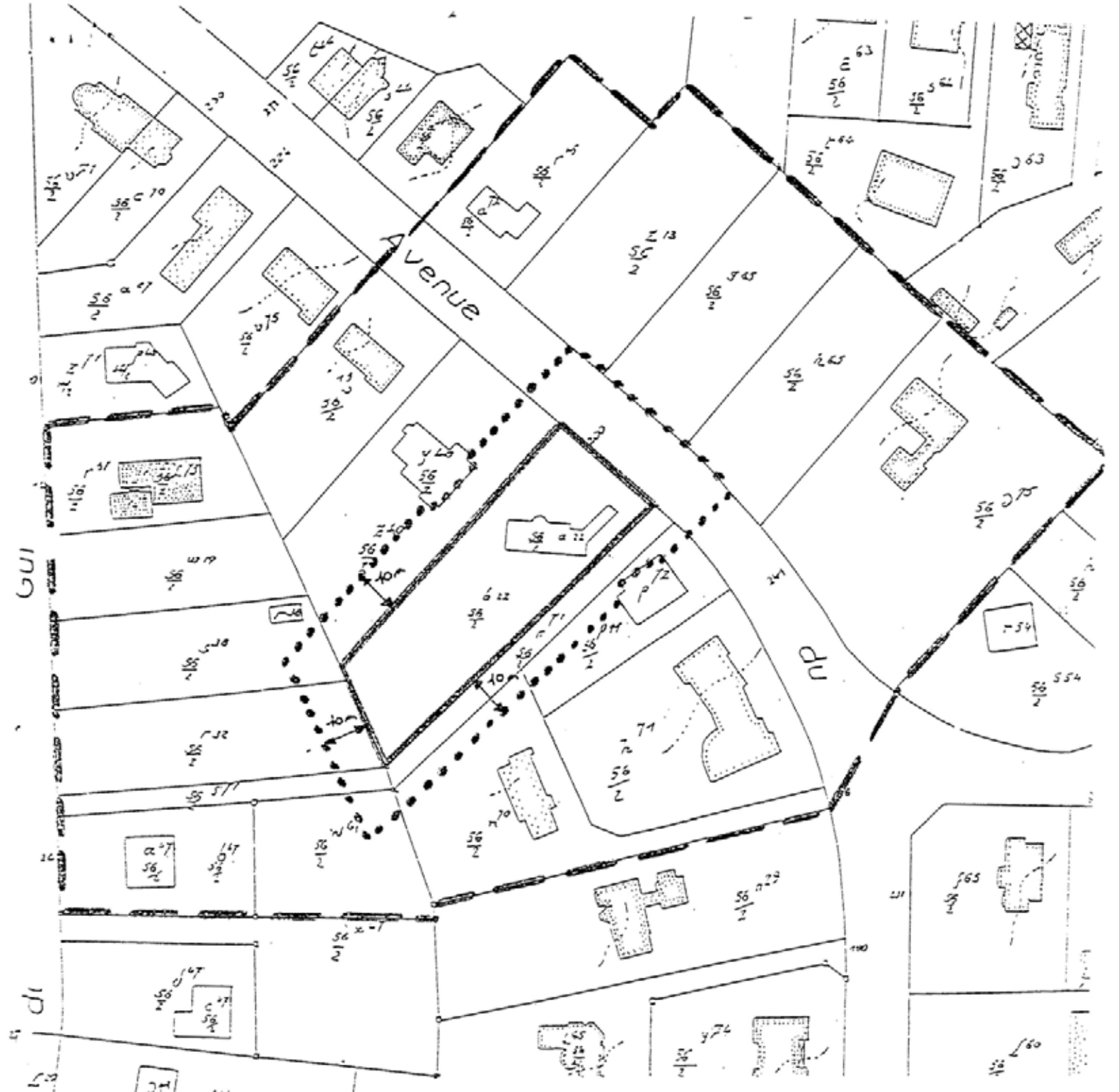

OBJET DU CLASSEMENT

TE BESCHERMEN

ZONE DE DETAIL

ONMIDDELLIJKE NABIJHEID

ZONE D'ENVIRONNEMENT
=ZONE LEGALE DE PROTECTION
OMGEVING
=WETTELIJKE VRIJWARINGSZONE

ECHELLE / SCHAAL : 1 / 1.250